

СТАЛИЙ РОЗВИТОК МІСТ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Економічну безпеку визначають як стан національної економіки, який дає змогу зберігати стійкість до внутрішніх та зовнішніх загроз, забезпечувати високу конкурентоспроможність у світовому економічному середовищі і характеризує здатність національної економіки до сталого та збалансованого зростання. Характерними рисами економічної безпеки країни виступають стійкість, стабільність, надійність, незалежність, самодостатність, здатність до розвитку, похідність від завдань економічного зростання, превалювання національних інтересів, спроможність протистояти загрозам особливо у мовх нестабільного внутрішнього та зовнішнього середовища. При цьому в більшості досліджень питання забезпечення економічної безпеки розглядаються через призму концептуальних засад реалізації сталого розвитку, під яким відповідно до Концепції ООН розуміється такий розвиток суспільства, який задовольняє потреби сучасності, не ставлячи під загрозу здатність наступних поколінь задовольняти свої власні потреби [4]. Отже, сталий розвиток країни забезпечується шляхом поєднання та взаємодії економічних, соціальних та екологічних аспектів. Оскільки в системі економічної безпеки виділяють різні рівні країна – регіони – міста – людина, то кожен із зазначених рівнів, що взаємопов'язані та взаємообумовлені, визначають загальний рівень економічної безпеки країни.

Забезпечення економічної складової національної безпеки є найбільш актуальним для східноукраїнських міст, на розвиток яких суттєво вплинув військово-політичний конфлікт. Зокрема, **Донецька область, на частку якої до початку воєнних дій припадало 4,4% території країни (26517 км²), 9,6% населення країни (4344 тис. осіб) втратила 40% території (підконтрольна Україні територія складає 15341 км², що складає 2,5% території України).** За оцінками експертів воєнні дії та окупація територій Луганської та Донецької областей обумовили щорічні втрати ВВП України у розмірі 10,4 млрд. дол. США, отже, за п'ять років воєнного конфлікту ці втрати оцінюються у розмірі більш ніж 50 млрд. дол. США. В цілому втрачено близько 50% промислового потенціалу Донецької області [3,с.43-44].

Місто *Маріуполь* – крупний промисловий центр та морський порт. На території міста в 243 км² проживає 458 тис. осіб, що становить 11% населення регіону, при цьому Маріуполь входить в десятку найбільших міст України. На території міста здійснює господарську діяльність понад 26 тис. суб'єктів, що складає 43% від загального числа суб'єктів господарювання по регіону, яких реалізують практично 50% всієї промислової продукції регіону. В Маріуполі зосереджені великі металургійні підприємства, які забезпечують 5% валютної виручки країни, 32% експорту металургійної продукції України та здійснюють експортні поставки більш ніж в 60 країн світу. У місті створюється 138,6 млрд. промислової продукції, що складає 44,2% від загальних обсягів реалізованої промислової продукції по регіону в цілому. Інвестиційну активність і привабливість підтверджує той факт, що 50,9% капітальних інвестицій і 41,6% іноземних інвестицій Донецької області здійснюється в економіку міста Маріуполя [2].

В цілому ситуація, в якій опинилося місто та загрози нестабільності зовнішнього середовища, з одного боку, мали негативний вплив на перспективи розвитку міста, а з іншого боку, відкрили нові перспективи для розвитку міста, зокрема переорієнтували в певній частині вектори розвитку з металургійного міста в місто зі значним невикористаним соціокультурним, туристичним та інноваційним потенціалом.

Основними *загрозами* сталого розвитку міста, що знижують рівень економічної безпеки регіону та країни в цілому є: монопрофільний характер структури економіки міста, залежність міста від важкої промисловості; транспортно-логістичні проблеми; екологічні проблеми, надмірне техногенне навантаження, проблеми з водопостачанням, утилізацією промислових і побутових відходів; неефективне використання інфраструктурного, туристичного та інноваційного потенціалу; проблеми безпеки життя населення та відновлення миру.

Щодо першої загрози, слід зазначити, що економіка міста переважно представлена металургією і машинобудуванням. З понад 60 промислових підприємств, що здійснюють економічну діяльність на території міста, 5 підприємств відносять до містоутворюючих, з яких найбільшим є МК ім. Ілліча і МК Азовсталь, на яких працює 32% зайнятого населення Маріуполя та які забезпечують 77,6% надходжень до бюджету міста. Дані підприємства є найкрупнішими в структурі ГМК України, на них припадає 5,7% від загального обсягу реалізації промислової продукції України (за даними 2017 р.) і 37,4% обсягів реалізації продукції металургії України. Ці підприємства є найкрупнішими експортерами України, діяльність підприємств є переважно експортоорієнтованою, зокрема 59% продукції МК ім. Ілліча та 52,2% продукції МК Азовсталь йде на експорт. Як наслідок військового конфлікту, в 2014-2016 рр. при несприятливій кон'юктурі зовнішніх ринків металопродукції, втраті традиційних виробничо-коопераційних зв'язків з постачальниками сировини, обмеженнях логістичного характеру підприємства фактично не мали можливості нарощування обсягів виробництва, а з огляду на збільшення собівартості продукції і збільшення частки витрат, пов'язаних зі зміною транспортно-логістичних зв'язків, втратою внутрішніх ринків сировини, мали негативний фінансовий результат діяльності [2].

Щодо другої загрози, транспортно-логістичної складової економічної безпеки [3], то військові дії на сході України суттєво переформували транспортну інфраструктуру як всього регіону, так і безпосередньо міста Маріуполя - в основному в частині логістичних зв'язків міста з іншими територіями країни. Отже, саме ця проблема стала одним із ключових викликів для реалізації потенціалу міста та забезпечення його сталого розвитку. По-перше, внаслідок конфлікту Маріуполь виявився відрізнаним від решти території України, перетворившись на логістичний тупик. Фактично на карті України Маріуполь став півостровом, до якого складно дістатися та який опинився у транспортній ізоляції. По-друге, логістична проблема в підсумку впливає як на самих жителів міста, так і на великий, середній і малий бізнес Маріуполя, що в цілому погіршує економічну ситуацію в регіоні.

Авіаційне сполучення – вкрай актуальне питання для міста на сьогодні, розвиток якого стримується наступними чинниками: неможливістю функціонування аеропорту внаслідок знаходження міста в зоні заборони польотів; необхідністю модернізації інфраструктури аеропорту, проведення відновлювальних робіт, приведення до міжнародних стандартів; потребою в фінансових ресурсах. Автомобільне сполучення міста характеризується негативним впливом таких факторів: необхідністю зміни маршрутів прямування внаслідок об'їзду окупованих територій, що в разі збільшує час знаходження в дорозі; функціонуванням системи блокпостів, перевіркою транспортних засобів та пасажирів; незадовільним станом автомобільних доріг. Морське сполучення Маріуполя завжди розглядалося як вагома конкурентна перевага міста, оскільки наявність крупного в Азовському басейні морського порту забезпечувало ефективну роботу промислових підприємств та надходження до бюджету міста, дозволяло розглядати місто як зручний елемент логістичної системи регіону.

В аспекті питань економічної безпеки ММТП є підприємством міста, яке в найбільшому ступені зазнало страт внаслідок воєнного конфлікту. За період 2013-2018 рр. ММТП втратив 2/3 потенціалу вантажопереробки, зменшивши обсяги майже втричі з 14,65 млн. т у 2013 р. до 5,3 млн. т у 2018 р. Питома вага порту в портовому господарстві України скоротилася також практично в 3 рази: з 9,8% в структурі вантажопереробки портів України у 2013 р. до 3,9% у 2018 р. При цьому порт намагається утримувати свої позиції, займаючи за показником вантажопереробки п'яте місце (за даними 2018 р.) в структурі портового господарства України (після портів Южний, Миколаїв, Одеса та Чорноморськ).

Щодо третьої загрози, екологічної складової економічної безпеки, то Донецький регіон та м. Маріуполь - одні з найбільш забруднених щодо стану атмосфери територій. Висока концентрація промислового, сільськогосподарського виробництва, транспортної інфраструктури в поєднанні із значною щільністю населення створили величезне навантаження на біосферу – найбільшу в Україні і Європі. Сьогодні на території Донецької області, зосереджена п'ята частина промислового потенціалу держави, 78% якого припадає на екологічно небезпечні виробництва металургійної та видобувної галузей, виробництво електроенергії й виробництво коксу. Підприємства саме цих галузей найнегативніше впливають на довкілля. Найгострішою екологічною проблемою Донецького регіону, яка вимагає якнайшвидшого вирішення, є забруднення повітряного басейну [5].

30,4% викидів забруднюючих речовин в атмосферу від стаціонарних джерел в атмосфері України припадає на Донецьку обл, 11,1% з них - на місто Маріуполь. Частка Маріуполя у викидах Донецької області складає 36,7%. Якщо середній показник концентрації викидів на одиницю площі в Україні становить 4,5 т / км², то в Донецькій обл. він більш ніж в 6 разів вищий (29,6 т/км²), а в Маріуполі - в 263 рази вищий (1185 т / км²). Якщо в середньому по Україні на людину припадає 60,8 кг забруднюючих речовин, викинутих стаціонарними джерелами, то в Донецькій обл. - в 3 рази більше 185,9 кг, а в Маріуполі - в 10 разів більше 629 кг [2].

Окрім забруднення повітря, однією з найгостріших екологічних проблем в Донецькій області та і Маріуполі зокрема є проблема поводження з відходами, як промисловими, так і побутовими. Накопичені в області у великих обсягах промислові відходи чинять на навколишнє природне середовище суттєвий техногенний вплив. Так, станом на кінець 2017 р. у Донецькій області накопичено 703 млн. т промислових відходів, тобто 26519,1 т на 1 км² території або 166,5 т на особу. З них у Маріуполі накопичено 92,6 млн. т промислових відходів (13,2% від загального обсягу промислових відходів регіону), тобто 380803 т на 1 км² території, 202 т на людину. В Маріуполі основними джерелами формування промислових відходів є металургійні підприємства, зокрема наприклад в 2017 р. 5740 тис. т або 70,3% припадало на ММК ім. Ілліча, 2384,6 тис. т або 29,2% - на МК Азовсталь [5]. Також для міста актуальною проблемою є відсутність ефективної системи водозабезпечення та низька якість питної води, показники жорсткості якої перевищені у 2,5 – 4 рази.

Таким чином, зазначені загрози та фактори, що обумовлюють їх дію, створюють умови, що знижують загальний рівень економічної безпеки міста Маріуполя. В контексті зазначених загроз безпеки задля *забезпечення сталого розвитку міста*, на нашу думку *необхідно*: забезпечити диверсифікацію структури економіки міста; активізувати розвиток туристичного потенціалу міста; посилити соціокультурну складову привабливості міста; підвищувати рівень використання транспортно-логістичного потенціалу; заохочувати впровадження проєктів, пов'язаних з вирішенням проблем поліпшення системи водопостачання міста, утилізації та переробки промислових та побутових відходів, установок повітроочисних споруд тощо.

Таким чином, нестабільність зовнішнього середовища, окупація частини територій, військові дії загострюють фактори, що призводять до виникнення нових загроз безпеці східноукраїнських міст, а відповідно й регіону та країни в цілому. Визначення цих загроз, обґрунтування характеру їх дії дозволяє чітко уявити можливі вектори подальшого сталого розвитку, визначити механізми перетворення загроз на нові можливості розвитку, що підтверджує приклад міста Маріуполя.

Список використаних джерел:

1. Війна на Донбасі: реалії і перспективи врегулювання: аналітична доповідь. Цент Разумкова. Київ. 2019. URL: http://razumkov.org.ua/uploads/article/2019_Donbas.pdf.
2. Захарова О. В. Забезпечення економічної безпеки регіонів в умовах нестабільного зовнішнього середовища / О. В. Захарова // Вісник Маріупольського державного університету. Сер. : Економіка. – 2019. – Вип. 17. – С. 25-40.
3. Захарова О.В. Транспортний складник у системі забезпечення економічної безпеки країни/ О.В. Захарова// International security in the frame of modern global challenges 2019: Collection of research papers. – Lithuania, Vilnius: MRU, 2019 . - P.140-143
4. Преобразование нашего мира: Повестка дня в области устойчивого развития на период до 2030 года: Резолюция ООН. – Режим доступу: https://unctad.org/meetings/en/SessionalDocuments/ares70d1_ru.pdf
5. Регіональні доповіді про стан навколишнього природного середовища у 2017 році. Міністерство екології та природних ресурсів України. URL: https://menr.gov.ua/news/32893.html?fbclid=IwAR3iAgY_0rbRsWb8XxYjooPxm1lunaoPR8.

ІВАНОВА В.В.,

к.е.н., доцент

Маріупольський державний університет (Україна)

ГРИЦИК В.В.,

студент 2 курсу ОС «Магістр»

спеціальності «Екологія»

Маріупольський державний університет (Україна)

ЗНАЧЕННЯ ТА МОЖЛИВОСТІ ЗЕЛЕНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ У ВИРІШЕННІ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ ЛЮДСТВА

Розвиток людського суспільства та науки, призводить до того, що він одночасно покращує рівень життя населення, але посилює навантаження на навколишнє середовище. У наш час економіка більшості країн світу сконцентрована на використанні вуглеводневих джерел енергії (не відновлювальних джерел енергії), тобто це вугілля, нафта та природний газ, на які припадає приблизно 90% всіх використовуваних енергоресурсів.

Основною проблемою цих ресурсів є те, що вони є вичерпаними, тобто їх не можливо використати повторно. Також проблемою є те, що добуток цих ресурсів з кожним роком стає дедалі важчий та дороговартісний, а спосіб їх добутку стає ще більш руйнівним для навколишнього середовища. Також саме використання цих вуглеводневих джерел енергії є шкідливим для здоров'я людей та навколишнього середовища.

Глобальними проблемами людства можна назвати:

- демографічне зростання населення;
- необхідність задовольняти зростаючі потреби світової економіки енергією та природними ресурсами;
- зростаючі потреби у харчових продуктах
- захист довкілля та здоров'я населення

За Я. Б. Блюмом і його співавторами, на сьогоднішній день у світі 35% енергетичних потреб покривається завдяки використанню нафти, 23% – за рахунок вугілля, 21% – природного газу, 7% – ядерного палива. Усі ці ресурси є непоновлюваними. Виходячи із того, що прогнозується збільшення потреби в енергетичних ресурсах, вугілля вистачить на 250-300 років, природного газу – на 50-70 років, а нафти всього на 30-40 років.

Нафта та її сполуки – це сировина не тільки для використання як джерела енергії, але ще й як сировина для нафтохімічної промисловості. Нафта дуже шкідлива при транспортуванні, через ризик її розливу. Також при її спалюванні, велика кількість вуглекислого газу потрапляє в атмосферу, а при її переробці у навколишнє середовище виділяються чадний газ, сірка, оксиди азоту.

Якщо взяти вугілля, то воно при спалюванні віддає лише третину свого тепла, а всі інші похідні сполуки потрапляють у атмосферу. Спалювання вугілля сприяє радіоактивному забрудненню атмосфери. Радіонукліди (уран, торій, радій, свинець 210, та інші) концентруються у золі та потрапляють у навколишнє середовище.

Природний газ для людства, є найчистішою формою невідновлювальної енергії. Але він також створює загрозу через викиди вуглецю у атмосферу.

Все це, привело людство до кроків у бік відновлювальних джерел енергії та з'явилося поняття «зеленої енергетики». Зелена енергетика забезпечує вироблення електричної, теплової та механічної енергії з мінімальним впливом на навколишнє середовище та здоров'я населення та ризиком виникнення техногенних катастроф. Часто «зелену» енергетику відносять до альтернативної тому що вона створює альтернативу для заміщення традиційної теплової та ядерної енергетики. Зростає значення відновлювальних джерел енергії та з'являються можливості переходу від традиційних джерел енергії до відновлювальних, тобто зелена енергетика дає можливість повністю відмовитися від вуглеводневих або традиційних джерел енергії [1].

Значення зеленої енергетики в тому, що вона:

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)
ПОЗНАНСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
ТБІЛІСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНЕ ДЖАВАХІШВІЛІ (ГРУЗІЯ)
КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Б.П. ХАЗДЕУ
(РЕСПУБЛІКА МОЛДОВА)
КОМРАТСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (РЕСПУБЛІКА МОЛДОВА)
ГОСПОДАРСЬКА АКАДЕМІЯ ІМЕНІ Д.А. ЦЕНОВА, м. СВІШТОФ (БОЛГАРІЯ)
ДЕПАРТАМЕНТ З ПИТАНЬ ЕКОНОМІКИ МАРІУПОЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ВІДДІЛЕННЯ У м. МАРІУПОЛЬ ДОНЕЦЬКОЇ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВОЇ ПАЛАТИ

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ КРАЇН У СВІТОВИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ ПРОСТІР

МАТЕРІАЛИ

VI Міжнародної науково-практичної конференції

22 листопада 2019 р.

*Рекомендовано до друку
Вченою радою економіко-
правового факультету
Маріупольського державного
університету
(протокол № 5 від 20.11.2019 р.)*

Маріуполь, 2019

УДК 339.922 (063)

ББК 65.54я431

Особливості інтеграції країн в світовий економічний та політико-правовий простір: Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 22 листопада 2019 р.— Укл.: Марена Т.В., Беззубченко О.А., Мітюшкіна Х.С., Захарова О.В., Ніколенко Т.І., Балабанова Н.В., Омельченко Г.П. За заг. редакцією д.е.н., проф. Булатової О.В., д.е.н., проф. Чентукова Ю.І. — Маріуполь: МДУ, 2019. — 153 с.

Конференція присвячена проблемам активізації процесу інтеграції країн у світовий економічний та політико-правовий простір. В роботі конференції приймають участь науковці, викладачі, фахівці-практики, аспіранти, студенти.

Основні напрями роботи конференції:

- Розвиток інтеграційних процесів в умовах глобального середовища: політико-правовий аспект;
- Розвиток міжрегіональної взаємодії та транскордонного співробітництва в умовах інтеграційних пріоритетів;
- Особливості розвитку зовнішньоекономічних та політичних відносин країн в умовах глобалізації;
- Розвиток міжнародних фінансово-кредитних та валютних відносин в умовах глобалізації та участь країн на світовому фінансовому ринку;
- Інноваційно-інвестиційна діяльність країн у світових координатах розвитку;
- Проблеми міжгалузевої співпраці в умовах глобалізації;
- Забезпечення конкурентоспроможності галузей та регіонів національної економіки;
- Проблеми забезпечення сталого розвитку країн в контексті сучасних світових процесів.

Організаційний комітет конференції ставить перед собою такі задачі:

1. обмін практичними і теоретичними напрацюваннями учасників конференції у сфері вивчення особливостей інтеграції країн у систему світогосподарських зв'язків;
2. розробка напрямів розвитку міжнародних економічних відносин країн світу.

© Автори текстів, 2019 р.
© МДУ, 2019 р.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ

РОЗВИТОК ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА: ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Беззубченко В.О.	Аналіз процесів інтернаціоналізації вищої освіти.....	4
Богатирьов Д.Ф.	Теоретичні основи та фактори міжнародної економічної інтеграції.....	5
Булатова О.В., Зайковський О.С.	Сучасні тенденції розвитку інтернаціоналізації вищої освіти.....	7
Дресвяннікова В.Д.	Деякі питання щодо визначення сутності поняття «інтеграція».....	8
Івакіна В.А.	Основні напрямки діяльності економічної і соціальної ради ООН (ЕКОСОП).....	10
Карпінський Б.А., Гасюк Р.В.	Управлінська доктрина програмно-цільового забезпечення інтеграції соціально-економічного потенціалу прикордонних територій на засадах державотворчого патріотизму нації.....	11
Макогон Ю.В., Махно Т.М.	70 років непростого шляху інтеграції Китаю у глобальний світовий простір.....	14

СЕКЦІЯ

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ТА ПОЛІТИЧНИХ ВІДНОСИН КРАЇН В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Балабанова Н.В.	Особливості здійснення політики протекціонізму у сучасному світі.....	16
Беззубченко Ю.Я.	Вплив глобалізації на розвиток світогосподарських відносин.....	18
Галюк Т.С.	Україна на світовому ринку товарів.....	20
Gogitidze E.	Development tendencies of the trade relations between Georgia and Turkey.....	22
Гулько К.В.	Перспективи розвитку світової економіки.....	23
Дмитренко О.В.	Участь України у міжнародних міграційних процесах.....	25
Єрґакова В.В.	Особливості розвитку економіки Швейцарії в умовах глобалізації.....	28
Канна Д.О.	Розвиток України в умовах глобалізації.....	29
Каргаполова А.Р.	Особливості розвитку зовнішньоекономічних відносин США в умовах глобалізації.....	31
Карпенко О.І., Федоров Е.В.	Вплив процесів глобалізації на тінізацію економіки.....	32
Ларіна Д.Є.	Особливості впливу торговельної війни на світовий економічний розвиток з огляду американо-китайських протиріч.....	33
Непокрита В.І.	Особливості розвитку зовнішньоекономічних відносин Японії в умовах глобалізації.....	35
Пустова В.А.	Зовнішньоекономічна діяльність України в умовах глобалізації.....	38
Putkaradze R.	The EU Candidate Countries and Georgia.....	40
Стребкова Є.К.	Специфіка економічного розвитку північної Кореї та процеси глобалізації світової спільноти.....	41
Samadashvili A.	Free trade agreement between Georgia and the European union in terms of integration process.....	43
Тимофіїв Д.О.	Сутність та причини міжнародної міграції трудових ресурсів.....	45
Тряскіна К.Е.	Економічна складова угоди про асоціацію між Україною та ЄС.....	47
Усова В.В.	Особливості формування та стан платіжного балансу України.....	49

СЕКЦІЯ

РОЗВИТОК МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ ТА ВАЛЮТНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА УЧАСТЬ КРАЇН НА СВІТОВОМУ ФІНАНСОВОМУ РИНКУ

Василенко А.А.	Валютний пакт між США та Китаєм як форма трансконтинентального валютного регулювання.....	51
Марена Т.В.	Transformation of the subject structure of world capital exports and imports.....	53
Surmanidze N.D.	Georgian financial market – a surmounted or insurmountable “institutional trap” ?!.....	54
Перонко А.М.	Удосконалення науково-методичних підходів до оцінки боргової безпеки України....	56
Полуєтков Р.В.	Сучасні особливості розвитку світового фондового ринку.....	57
Пшегоцька Т.А.	Функціонування фондового ринку України та його особливості.....	60

Хмелевська Є.Р	Порівняльна характеристика підприємств ПУМБ та ПАТ КБ «Приватбанк».....	62
Шабельник Т.В., Шабельник М.М.	Напрями розвитку регулювання структури грошової маси в Україні.....	64

СЕКЦІЯ

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ КРАЇН У СВІТОВИХ КООРДИНАТАХ РОЗВИТКУ

Беззубченко О.А., Ликова Г.Є.	Інвестиційна діяльність транснаціональних корпорацій.....	67
Божко В.О.	Формування інноваційних пріоритетів розвитку світової економіки.....	68
Буковська М.Є.	Транснаціональний бізнес в умовах цифрової економіки.....	70
Гнідіна В.С.	Розвиток національної інноваційної системи України в контексті забезпечення економічної безпеки.....	72
Голубчикова Д.Р.	Аналіз сучасних світових тенденцій міжнародного інвестування.....	74
Кривонос О.М.	Еволюція розвитку транснаціональних корпорацій.....	75
Лавчі О.О.	Особливості інвестиційного співробітництва України з європейським союзом.....	77
Ле Хонг Чау Лонг	Роль та сучасний стан іноземних інвестицій в економіці України.....	79
Сагірова Г.С.	Оцінка галузевих зрушень у інвестиційному розвитку України.....	81
Склярова Т.С.	Місце України на світовому ринку інноваційних технологій.....	83
Шабада Ю.Е.	Особливості інноваційного розвитку світової економіки.....	85

СЕКЦІЯ

ПРОБЛЕМИ МІЖГАЛУЗЕВОЇ СПІВПРАЦІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Атаманчук З.А.	Міжнародний туризм як каталізатор економічного розвитку.....	89
Воробйов О.Ю.	Проблеми міжгалузевої співпраці в умовах глобалізації.....	91
Григор'єва І.В.	Особливості розвитку машинобудування в умовах глобалізації.....	93
Гурко А.С.	Роль хімічної промисловості в світовій економіці в умовах глобалізації.....	95
Донда А.А.	Розвиток морського транспорту під впливом глобалізаційних процесів.....	97
Коломієць Б.Р.	Вплив глобалізації на розвиток сільського господарства.....	98
Lomidze N.	Franchise in Georgia.....	99
Олішевкіна Л.В.	Тенденції розвитку машинобудування України.....	100
Пор'яз Т.Є.	Світовий ринок сільськогосподарської продукції: сутність та структура.....	101
Рула І.В.	Участь України на світовому ринку туристичних послуг.....	103

СЕКЦІЯ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ГАЛУЗЕЙ ТА РЕГІОНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Афанасьєва Н.С.	Книгоиздательство и книгораспространение: проблемы и перспективы отраслей...	105
Бабенко В.В.	Залежність економічного зростання від кваліфікації майбутніх спеціалістів.....	107
Бородай А.Е.	Вплив соціальних факторів на ефективність виробництва.....	109
Гозієв А.О., Рубцов В.В.	Оцінка конкурентних відносин у телекомунікаційній галузі.....	110
Дмитренко О.В.	Проблеми та перспективи розвитку підприємництва в Україні.....	112
Іванова І.М.	Аналіз конкурентоспроможності національної економіки України.....	114
Кислова Л.А.	Стратегія як ключова компонента стратегічного управління.....	116
Отченашенко І.А.	Оцінка рівня зовнішньоторговельної складової економічної безпеки країн.....	118
Shaburishvili SH.T., Udesiani KH.G.	Quantitative and qualitative parameters of small and medium business in Georgia.....	120
Хачко М.Г.	Теоретичні аспекти формування демографічної безпеки країни.....	121
Чентуков Ю.І., Марена Т.В.	Higher education internationalization impact on university competitiveness.....	123
Шатов М.В.	Конкурентоспроможність українських компаній в умовах транснаціоналізації.....	124
Юшина Г.В.	Промисловий потенціал України.....	126

**СЕКЦІЯ
ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КРАЇН В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ СВІТОВИХ
ПРОЦЕСІВ**

Ашимова Т.С., Біатова А.А.	Проблема забезпечення сталого розвитку в умовах глобалізації.....	128
Ашимова Т.С., Конопльова В.О.	Екологізація економіки України в умовах сталого розвитку.....	129
Біатова А.А., Конопльова В.О.	Стратегія сталого еколого-соціально-економічного розвитку.....	131
Бойко К.С.	Економічна та екологічна доцільність відмови від пластикових пакетів та впровадження сортування побутових відходів у місті Маріуполі.....	133
Захарова О.В.	Сталий розвиток міст в системі економічної безпеки України в умовах нестабільності.....	134
Іванова В.В., Грицик В.В.	Значення та можливості зеленої енергетики у вирішенні екологічних проблем людства.....	136
Іванова В.В., Овчеренко О.С.	Роль енергозбереження в забезпеченні сталого розвитку.....	137
Карпінський Б.А., Шевців А.Б.	Стратегіологія сталого розвитку економіки в умовах децентралізації з позиції кількісної домінанти державотворчого патріотизму нації.....	140
Мітюшкіна Х.С.	Туризм в умовах сталого розвитку.....	142
Пастернак О.М., Лазаренко Д.Т.	Забезпечення сталого розвитку в контексті кліматичних змін.....	143
Черніченко Г.О., Беспалов С.І.	Деякі питання формування ідеї сталого розвитку.....	145
Ніколенко Т.І.	Роль тнк у сучасних міжнародних інвестиційних процесах.....	147
Мацука В.М.	Стратегічні напрями розвитку міжнародного туризму в Україні.....	149